

Universitat de Girona
Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales

Diplomatura de Ciències Empresariales
Curs 1998-1999
2n quadrimestre
Assignatura optativa
4,5 crèdits

Departament d'Economia
Campus de Montilivi
17071 Girona
Tel 34 (9) 72 41 87 49
34 (9) 72 41 87 79
Fax 34 (9) 72 41 80 32
c.e. anguera@econ.udg.es
jsole@econ.udg.es

PROGRAMA D'ECONOMIA DE CATALUNYA

Professors: Josep Anguera, Joan Solé

Objectius: El curs d'*Economia de Catalunya* té com objectiu donar a l'estudiant de la Diplomatura de Ciències Empresariales de la Universitat de Girona els coneixements bàsics sobre la situació, composició i probable evolució de l'economia de Catalunya. Es parteix de la base de què l'estudiant ja ha tingut coneixement de l'economia espanyola i mundial i del funcionament global de l'economia actual.

Programa teòric: El programa es compon de set parts principals:

INTRODUCCIÓ
PART I: RECURSOS PRODUCTIUS
PART II: ESTRUCTURA SECTORIAL
PART III: COMPETITIVITAT GLOBAL DE L'ECONOMIA CATALANA

INTRODUCCIÓ

Lo 1: Economia regional versus economia nacional

El concepte de regió i la seva importància per a l'Economia
Economia regional: especificitats de les economies regionals
Catalunya entre les regions europees

Lo 2: La localització territorial de l'activitat econòmica

Especialització econòmica de les comarques catalanes
Les diferents categories: zones de muntanya, zones deprimides, costa turística
La indústria i les ciutats mitjanes
Desequilibris territorials

RECURSOS PRODUCTIUS

Lo 3: Factor treball i mercat de treball

Població total, activa, ocupada i ocupada assalariada
Classificació sectorial, ocupacional i professional
Marc laboral: comparació dels salaris i els costos laborals de Catalunya
Població desocupada: característiques
El problema de la formació (reglada, professional, ocupacional)

Lo 4: Les empreses i els empresaris de Catalunya

Perfil de l'empresari català
Història del desenvolupament d'empreses a Catalunya
Tipologia de l'empresa catalana: Grandària de l'empresa industrial catalana
Productivitat, competitivitat i formació de capital en l'empresa catalana
Estructura financera de l'empresa catalana
Comparació de l'empresa catalana amb les de la resta de l'estat i altres països de la Unió Europea

ESTRUCTURA SECTORIAL

Lo 5: La composició econòmica sectorial. Tendències de futur

L'activitat agroalimentària. Agricultura i medi ambient
Indústria: la indústria de Catalunya en el marc comunitari. Estructura i canvis en l'especialització
Sectors industrials estratègics. Noves activitats industrials i comercials
Terciarització de l'economia
El turisme: del turisme tradicional a les noves activitats de lleure. Relació entre turisme i conjuntura econòmica

Lo 6: Fluxos intersectorials

La TIOC 87: presentació i metodologia general
La taula de demanda intermèdia
La taula de demanda final
La taula de recursos primaris i de recursos totals
Principals resultats

Lo 7: Sistema financer

Generació d'estalvi i financiació de l'economia
Aptitud financera de Catalunya: bancs i caixes d'estalvi amb seu a Catalunya
El sistema bancari: comparació Catalunya-Espanya. Comportament i resultats del sistema bancari a Catalunya
Distribució territorial de l'activitat bancària
L'Institut Català de Finances
Evolució de la concentració. Regulació i competència. El marc europeu i estatal

Lo 8: El sector públic a Catalunya

Nivells de sector públic: UE, estat espanyol i Catalunya. El Federalisme fiscal
Sector públic autonòmic: estructura, ingressos, despeses i balança fiscal
sector públic local: estructura, ingressos i despeses
Política econòmica de la Generalitat de Catalunya: inversió pública a Catalunya i dèficits pressupostaris; competències, sectorials i finançament

Lo 9: Polítiques territorials i planejament urbanístic

L'ocupació del territori: un apunt històric

Pla territorial General i Plans territorials parcials

Un cas de planejament urbanístic: el Pla general metropolità de Barcelona

Catalunya en l'arc mediterrani europeu: TGV i el Pla del Delta del Llobregat

Planificació estratègica

Lo 10: És Catalunya una economia oberta?

Comparació amb altres països de grandària semblant

La contribució de Catalunya al procés d'internacionalització de l'economia espanyola

Relacions econòmiques entre Catalunya i la resta de l'Estat espanyol

Comerç exterior català: fluxos comercials amb l'estranger (UE i resta)

Balança tecnològica i balança de capitals

Impacte de l'obertura a l'exterior: model català de "relacions exteriors"

Estratègies exportadores privades i públiques

Lo 11: Inversions estrangeres

La indústria catalana i les inversions directes de l'estranger: el seu impacte

Model industrial català: estalvi propi i estalvi procedent de l'estranger

Localització sectorial i territorial de les inversions estrangeres

Estratègies públiques de captació

Lo 12: El sector de la distribució

Característiques principals

Presència de capital estranger

Paper de les grans superfícies comercials en una economia oberta

COMPETITIVITAT GLOBAL DE L'ECONOMIA CATALANA

Lo 13: Recerca i desenvolupament

Institucions i anàlisi quantitativa

Relacions amb la balança tecnològica

Infraestructures: tipus i paper en el camp de la competitivitat

Lo 14: Caracterització i tendència de l'economia catalana

Punts forts i punts febles de l'economia catalana

Pla estratègic de l'economia de Catalunya

Escenaris futurs possibles: Catalunya dins una UE en canvi constant

Programa de pràctiques: Les classes pràctiques seguiran el següent temari:

- tractament de les piràmides d'edat (Programa WinGeo del PIE; IEC)
- taula Input-Output
- sectors productius
- el comerç i la distribució comercial
- el sistema financer
- el sector públic a Catalunya
- inversions estrangeres
- infraestructures

Desenvolupament del programa al llarg del curs: Les classes d'Economia de Catalunya es desenvolupen durant un quadrimestre amb tres hores a la setmana. D'aquestes tres hores:

- dues són de classes teòriques seguint el programa que es descriu en els apartats anteriors,
- una és de pràctiques per a desenvolupar els temes presentats en les sessions teòriques
- una de cada 2 sessions pràctiques es dedicarà a activitats acadèmicament dirigides (AAD) amb la finalitat d'aprofundir en aquells aspectes del temari que es creguin oportuns.

Està previst realitzar una sortida per a conèixer una empresa industrial catalana de primer ordre (o bé una institució financera d'igual magnitud) i la Borsa de Barcelona. Es recomanaran un lectures de caràcter voluntari.

Sistema d'avaluació:

Examen escrit que constarà de tres parts. La primera contindrà 4 preguntes de desenvolupament curt de les quals caldrà respondre'n obligatòriament 3; aquestes suposaran un 40% de la nota de l'examen. A continuació es presentaran 4 o 5 preguntes relatives a temes d'actualitat econòmica de Catalunya (10% de la nota). Finalment, s'oferiran 2 temes dels quals se n'hauran de triar obligatòriament 1 (restant 50% de la nota). La nota obtinguda en aquest examen té una ponderació del 80% en la nota final de l'assignatura.

Pràctiques:

Obligatòries: Exercicis de classe (20% valor nota final).

Voluntàries, a escollir per l'estudiant. Donen la possibilitat d'afegir 1 punt a la nota final de l'assignatura sempre i quan la nota resultant de la mitjana ponderada de les notes de la prova escrita i de les pràctiques obligatòries sigui igual o superior a 5. Treball de recerca a presentar a classe o en sessió de seminari.

En cap cas es fa mitjana de cap nota amb les altres si aquesta és inferior a 4 (sobre 10).

Bibliografia bàsica:

Banco de Bilbao Vizcaya i G. de Cat. Dept. d'Economia i Finances (1994) *L'economia catalana davant el canvi de segle*. Barcelona
 Col.legi d'economistes de Catalunya (1994) *Revista econòmica de Catalunya*. No 25. Número monogràfic sobre economia catalana
 Parellada, M. (1990) *Estructura econòmica de Catalunya*. Espasa-Calpe. Madrid

revistes

Banca Catalana *Revista econòmica*
 Caixa, la *Informe mensual*. Barcelona
 Col.legi d'Economistes de Catalunya *Revista econòmica de Catalunya*
 G, de Cat. Dept. d'Economia i Finances *Nota d'economia*. Barcelona

bases de dades

Estadístiques espanyoles: www.festadisticas.fguam.es
 Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona www.cambrescat.es
 Informació estadística del Departament de Treball: www.gencat.es/stat-treb
 Informe mensual de la Caixa: www.lacaixa.es/estudis
 Institut d'estadística de Catalunya www.idescat.es
 Instituto Nacional de Estadística www.ine.es
 Patronat Català Pro Europa www.gencat.es/pcpe
 Unió Europea: www.echo.lu

Bibliografia complementària:

Banco de Bilbao *diversos autors* (1974) *L'economia de Catalunya, avui*. Barcelona
 Banco de Bilbao *diversos autors* (1984) *L'economia de Catalunya, d'avui i de demà*. Barcelona

- Banco de Bilbao Vizcaya (diversos anys) *Renta nacional de España y su distribución provincial*
- Bricall, J. Ma. i Petitbó, A. (1982) *Industrialització a Catalunya. 1960-1977*. Caixa de Pensions i CEP. Barcelona
- Caixa de Catalunya (diversos anys) *Col·lecció Catalunya Comarcal*. Barcelona
- Calsamiglia, X., Esteban, J.Ma, Planas i Ponsati, C. (1991) *El finançament de les Comunitats Autònomes: avaluació del sistema actual i criteris de reforma*. G. de Cat. Dept. d'Economia i Finances. Barcelona
- Castells, A., Bosch, N. i Costa, M. (1989) *Els ingressos i les despeses del sector públic a Catalunya*. Fundació Jaume Bofill. Barcelona
- COCINB i G. de Cat. Dept. de Comerç, Consum i Turisme (1992) *Taula input output 1987. Comptes regionals de l'economia de Catalunya*. Barcelona
- Colldeforns, M. (1991) *La balança fiscal de Catalunya amb l'Administració de l'Estat (1986-1988)*. G. de Cat. Institut d'estudis autonòmics
- Col·legi d'Economistes de Catalunya (1985) *Desindustrialització a Catalunya: causes i propostes de futur*. Barcelona
- Do Gral. d'Indústria (1993) *L'entorn competitiu a Catalunya*. G. de Cat. Dept. d'Indústria i Energia Barcelona
- Esteban, J. Ma i Vives, X. (1994) *Crecimiento y convergencia regional en España y en Europa* Institut d'Anàlisi Econòmica. Cerdanyola del Vallès. Vols I i II
- G. de Cat. Dept. d'Economia i Finances (1992) *El FEDER a Catalunya*. Barcelona
- G. de Cat. Dept. d'Economia i Finances (1992/1993) *Quaderns de competitivitat*. No 1 a 16
- G. de Cat. Dept. d'Obres Públiques i Pol. Territorial (1993) *Projecte de Pla Territorial de Catalunya*. DGPAT. Barcelona. Vols I, II i III
- Genescà, E. et al. (1992 i diversos anys) *Estudi econòmic-financer de l'empresa catalana*. G. de Cat. Dept. d'Economia i Finances. Do Gral. de Programació Econòmica
- Giráldez, E. (1991) *Inversió estrangera i balança tecnològica a Catalunya*. Consorci de la Zona Franca. Ajuntament de Barcelona. Barcelona
- Gual, J., Solà, J. i Fluvià, M. (1991) *La indústria catalana en els anys 90*. Ariel. Barcelona
- Mancomunitat de municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (1995) *Dinàmiques metropolitanes a l'àrea i a la regió de Barcelona*. Barcelona
- Papers de la Regió Metropolitana de Barcelona (diversos autors) (1995) *Mobilitat urbana i modes de transport*. No 24
- Parellada, M. (1982) *El comerç exterior de Catalunya*. Edicions 62. Barcelona
- Porter, M. (1992) *Els avantatges competius de Catalunya*. G. de Cat. Dept. d'Economia i Finances
- Col·legi d'economistes de Catalunya (1989) Segon Congrés d'Economia de Catalunya a Revista econòmica de Catalunya. Número monogràfic
- Ros Hombravella, J. i Montserrat, A. (1967) *L'aptitud financera de Catalunya. La balança de pagaments*. Pròleg de Joan Sardà. Edicions 62. Barcelona
- Sardà, J. (1974) Pròleg a Banco de Bilbao diversos autors (1974) *Op. cit.*
- Trias Fargas, R. (1973) *Introducció a l'economia de Catalunya*. Edicions 62. Barcelona